

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1827

Vragen van de leden **Van den Hul** en **Moorlag** (beiden PvdA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *het bericht «Kritiek op Booking.com om aanbieden van bedden in Israëlische nederzettingen»* (ingezonden 1 februari 2019).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 13 maart 2019).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Kritiek op Booking.com om aanbieden van bedden in Israëlische nederzettingen» (NRC, 29 januari 2019) en het rapport van Amnesty International van 30 januari 2010 «Destination: Occupation»?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat de nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever volgens internationaal recht illegaal zijn?

Antwoord 2

Op grond van het internationaal recht erkennen Nederland en de EU de Israëlische soevereiniteit over de sinds juni 1967 door Israël bezette gebieden niet, en beschouwen zij deze gebieden niet als een onderdeel van het Israëlische grondgebied. Nederland en de EU beschouwen Israëlische nederzettingen in bezet gebied als strijdig met internationaal recht en een obstakel voor het bereiken van een twee-statenoplossing. Dit standpunt is ook vastgelegd in EU-Raadsconclusies en is in lijn met VN Veiligheidsraad-resolutie 2334 (2016).

Vraag 3, 4

Deelt u de mening zoals verwoord in het rapport van Amnesty International dat Booking.com met het huidige beleid bijdraagt aan mensenrechtenschendingen jegens Palestijnen? Zo nee, waarom niet?

Bent u van mening dat de huidige werkwijze van Booking.com voldoet aan de UN Guiding Principles on Business and Human Rights? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3, 4

Bedrijven hebben een eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid mensenrechten te respecteren. Het kabinet verwacht dan ook van alle Nederlandse bedrijven dat zij internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen door invulling te geven aan internationale normen zoals die zijn neergelegd in de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen), waar de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights* onderdeel van uitmaken. Het is vervolgens aan Nederlandse bedrijven zelf om te bepalen welke activiteiten zij ontplooiën en met welke partners zij samenwerken. Het kabinet verwacht van Nederlandse bedrijven dat zij in kaart brengen hoe zij via hun bedrijfsactiviteiten en hun ketenpartners verbonden zijn met risico's op mensenrechtenschendingen en deze risico's aanpakken en voorkomen. Hierover moeten bedrijven tot een afgewogen besluit komen waarover zij bereid zijn publiekelijk verantwoording af te leggen.

Het kabinet doet geen uitspraak over specifieke casussen. Partijen kunnen een melding doen van vermeende schendingen van de OESO-richtlijnen door bedrijven bij het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen (NCP).

Vraag 5

Heeft u contact gehad met (één van de) vier mensenrechtenorganisaties die de Nederlandse website Booking.com in een brief hebben opgeroepen geen hotelkamers en appartementen in Israëlische nederzettingen aan te bieden? Zo nee, op welke termijn denkt u dat te doen? Zo ja, bent u bereid deze organisaties te ondersteunen in hun contact met Booking.com?

Antwoord 5

Het kabinet onderhoudt regelmatig contact met diverse mensenrechtenorganisaties, waaronder ook (sommige van) de organisaties in kwestie. De organisaties hebben zelf contact met booking.com gehad, dat ook gereageerd heeft op de vragen die deze organisaties gesteld hebben. Daar is ondersteuning vanuit het kabinet niet voor nodig.

Vraag 6

Welke sanctie instrumenten heeft u om bedrijven die misleidende informatie verstrekken aan te pakken?

Antwoord 6

Het kabinet vindt het belangrijk dat consumenten op basis van volledige en juiste informatie hun beslissing kunnen nemen. De regels over oneerlijke handelspraktijken (afdeling 3a van titel 3 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek) gebieden handelaren om transparant en volledig te zijn in de informatieverstrekking. Ook is het handelaren op grond van deze wetgeving niet toegestaan om consumenten te misleiden over bestemming van een reis. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is belast met het toezicht op deze regels.

Vraag 7

Kunt u zich voorstellen dat niet voor iedereen vanzelfsprekend duidelijk is dat accommodaties met als locatieaanduiding «West Bank, Israël» of Kfar Adumim en Ofra, zich in bezet gebied bevinden? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om de bewustwording omtrent illegale Israëlische nederzettingen en de schending van het internationaal recht onder de aandacht te brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Booking.com heeft in reactie op de rapporten van *Amnesty International* en *Human Rights Watch* te kennen gegeven voortaan de aanduiding «Israeli settlement» te gebruiken ten aanzien van accommodaties in Israëlische nederzettingen. Het is van belang dat dit consequent wordt door gevoerd om, in lijn met VN Veiligheidsraad-resolutie 2334 (2016), het onderscheid tussen Israël en de bezette gebieden te verduidelijken en helderheid te verschaffen

richting consumenten. Het is immers goed voorstelbaar dat locatieaanduidingen niet altijd vanzelfsprekend en duidelijk zijn. Dit sluit aan bij het standpunt van het kabinet. Zie ook de antwoorden op de vragen 3, 4 en 6.

Vraag 8

Bent u bereid Booking.com, met het hoofdkantoor in Nederland, aan te spreken op haar rol in het vergroten van het toerisme naar de illegale nederzettingen en Booking.com er op te wijzen dat er sprake is van misleiding van klanten door niet duidelijk aan te geven dat het betreffende aanbod zich bevindt in Israëlische nederzettingen? Zo ja, op welke termijn gaat u dat doen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Zie antwoord op vraag 3, 4, 6 en 7. Het is aan bedrijven zelf om te bepalen welke activiteiten zij ontplooiën en daar verantwoording over af te leggen, en Booking.com heeft al te kennen gegeven voortaan de aanduiding «Israeli settlement» te gebruiken ten aanzien van accommodaties in Israëlische nederzettingen. Indien een bedrijf vragen heeft over het Nederlandse beleid omtrent Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) kan het daarover met het Ministerie van Buitenlandse Zaken in gesprek gaan.